7/5003

T.C.
BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

Sayı: B.02.1.HM.0.EKA-01.02-20/ 10.12.01* 93688
Konu: Soru Önergesi Hk.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL DEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi: 02.11.2001 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-12057 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızda, Hatay Milletvekili Mustafa Geçer'in tevcih ettiği yazılı soru önergesinin sureti ekli olarak gönderilmiş ve süresi içinde cevaplandırılması talep edilmiştir.

Söz konusu önergeye cevaben hazırlanan metin ilişikte sunulmaktadır.

Bilgileri ve gereği takdirlerine arz olunur.

Dr. Kemal DERVİŞ
Devlet Bakanı

EKLER
EK-1 Yazı (1 Adet-5 sayfa)

7/5003

HATAY MİLLETVEKİLİ MUSTAFA GEÇER'İN DEVLET BAKANI SAYIN KEMAL DERVİŞ'E TEVCİH ETTİĞİ 7/5003-11956 NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ İÇİN HAZIRLANAN CEVAP METNİ

Soru.1. Bir ülke ekonomisinin kan damarları mesabesinde olan Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme (KOBİ)'ler hükümetler tarafından özellikle hükümetinizin yanlış ve taraflı ekonomik politikaları neticesinde onbinlercesi kapanmış, onbinlercesi de icra ve iflasla ayakta durma mücadelesi vermektedir. Ülkemiz ekonomisinde önemli bir yeri olan KOBİ'leri içinde bulundukları sıkıntılardan kurtarıp hayata kazandırılması için herhangi bir çalışmanız var mı?

Ülkemiz ekonomik ve sosyal hayatında önemli yere sahip olan Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedefler ile Avrupa Birliği normlarına ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak desteklenmelerini, uluslararası düzeyde rekabet edebilmelerini teminen üretim kalite ve standartlarını arttırmalarını, istihdam yaratmalarını sağlamak amacıyla 21.12.2000 tarihli ve 2000/1822 sayılı Karar ile KOBİ yatırımlarına ilişkin olarak yeni ve önemli düzenlemeler getirilmiştir. Bu düzenlemeler özetle şunlardır;

- Avrupa Birliği normlarına uygun bir KOBİ tanımı getirilerek KOBİ'lerin kapsamı genişletilmiştir. Bu suretle KOBİ'lerin yatırımlarında devlet desteğinden yararlanabilecek firma sayısı artmıştır.

- Önceki karar döneminde sadece imalat sanayii yatırımları KOBİ olarak değerlendirilmekte iken bu Karar kapsamında imalat sanayii yatırımları ile birlikte tarımsal sanayii yatırımları, turizm konaklama tesisleri, eğitim, sağlık, madencilik ve yazılım geliştirme yatırımları da KOBİ kapsamına alınmıştır.

- KOBİ yatırımlarında devlet desteği ile ilgili aracı banka sayısı 1'den 4'e çıkartılmıştır. Böylece KOBİ yatırımlarının yerinde ve daha hızlı, bürokrasiden arındırılmış olarak devlet desteğinden yararlanmaları sağlanmıştır.

- KOBİ yatırımları için Devlet bütçesinden sağlanan işletme ve yatırım kredisi limitleri de ekonomik şartlara göre yeniden gözden geçirilerek arttırılmıştır.

- KOBİ yatırımlarında kullanılan krediler için teminat veren kredi garanti kuruluşlarının desteklenmesi suretiyle KOBİ'lerin teminat sorununun çözümü sağlanmıştır.

- KOBİ yatırımlarına ortak olan KOBİ ortaklık şirketlerinin desteklenmesi sağlanarak bu şirketler aracılığıyla KOBİ'lerin finansman yapılarının güçlendirilmesi ve rekabet edebilmeleri için fırsat yaratılmıştır.

KOBİ yatırımlarının teşviki amacıyla alınan ve yukarıda özetle açıklanan yeni düzenlemelerle KOBİ'lere sunulan devlet desteklerinin kapsam ve büyüklüğü önemli boyutlarda arttırılmış olup, bu suretle KOBİ yatırımlarında karşılaşılan finansman sorunu da büyük ölçüde giderilmiştir.

Bunların yanı sıra, Türkiye Halk Bankası, Küçük ve Orta Ölçekli İşletme (KOBİ)'lere yönelik olarak, Hazine kaynaklı teşvik belgeli KOBİ kredileri ile ihracatın finansmanı amaçlı Eximbank kredilerini kullandırımına ara vermeden devam etmektedir.

İhracatta katma değer vergisi iadelerine ilişkin usulleri basitleştirerek iade sürecini hızlandıran 84 seri nolu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği 23 Kasım 2001 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Türkiye Halk Bankası kaynaklarından da KOBİ'lere yönelik olarak krediler kullandırılmakta olup, banka imkanları doğrultusunda kredi imkanları artacaktır.

Ayrıca, KOBİ ölçeğine giren firmaların yatırım ve işletme sermayesi gereksinimlerinin finansmanı için, Hazine Müsteşarlığı'ndan 74.3 milyon EURO'luk bir kaynak (Avrupa Yatırım Bankası kaynaklı) sağlanmış olup, kullandırım için hazırlıklar yapılmaktadır.

Diğer yandan, ödemelerinde sorun yaşanılan Türkiye Halk Bankası müşterileri için, büyük küçük ayrımı yapılmaksızın, Karşılıklar Kararnamesi ve bankacılık teamülleri doğrultusunda, firma borçları ileriye dönük ertelemelere tabi tutulmaya devam edilmektedir.

Ekonomik aktivitenin canlandırılması için hükümetimiz gerekli önlemleri almış ve almaya devam etmektedir. Bu çerçevede bankacılık kesiminde süregelen düzenlemeler ile sektörün güçlenmesi ve reel sektörü destekleyen bir fonksiyona kavuşması mümkün olacaktır. Öte yandan 2001 yılı ile sınırlı kalmak kaydı ile reel sektöre destek olmak amacıyla bazı tedbirler uygulamaya konmuştur. Özel sektörün ve bankacılık kesiminin yaşanan sıkıntılara kendi içerisinde çözüm üretmesini sağlamayı amaçlayan bir çözüm programı üzerinde çalışılmaktadır.

Bu çerçevede,

-Ticari yaşamını sürdürebilir görünen, ihracat kabiliyetine sahip olmakla birlikte kriz dolayısıyla finansal sıkıntı içerisinde olan firmaların kreditörlere olan borçları için faiz iyileştirmesi, vade uzatımı gibi teknikler kullanılarak iki tarafın da gönüllülük esasına göre katılacağı "borcu yeniden yapılandırma programı" uygulamaya konulacaktır.

-Bankaların aktiflerinde bulunan geri dönmeyen krediler sorununun çözülmesi amacıyla bir veya birkaç Özel Varlık Yönetim Şirketi kurularak, bu kredilerin varlık yönetim şirketi tarafından satın alınması yoluyla bankacılık sistemine likidite sağlanması yönünde çalışmalar sürdürülmektedir. Nitekim bu konu ile ilgili olarak 30 Kasım 2001 tarihinde üretimi canlandırmaya yönelik tedbirler paketi açıklanmıştır.

-Ekonominin canlandırılmasına yönelik bir önlem olarak bazı mal gruplarında KDV oranları Kasım ayında 8 puan indirilerek yüzde 18'e düşürülmüştür.

Soru.2. Bakanlığınızca TOBB ve TÜSİAD ile reel sektörün içinde bulunduğu sıkıntılardan kurtulması amacıyla yapılan çalışmalar sonucu KOBİ'lere kaynak aktarmayı planlıyor musunuz?

KOBİ'lerin yatırımlarının teşviki amacıyla yapılan çalışmalarda sivil toplum örgütlerinin görüş ve önerilerinin alınmasına büyük önem verilmektedir. Bu bağlamda yatırım teşvik mevzuatı uygulamalarına sivil toplum örgütlerinin daha aktif katılımının sağlanması amacıyla mevzuat düzenlemelerine gidilmiş ve Sanayi Odalarına Hazine Müsteşarlığı adına yatırım teşvik belgesi düzenleme ve teşvik belgesi ile ilgili işlemleri yapma yetkisi devredilmiştir. Diğer yandan Devlet Bütçesi imkanlarından KOBİ yatırımlarına ayrılan payın arttırılması suretiyle bu yatırımların bir an önce ekonomiye kazandırılması amaçlanmış olup işlemler hızla yürütülmektedir.

Ayrıca, mevcut konjonktürde ekonomik krizden olumsuz yönde etkilenen tarım sektörü ile esnaf ve sanatkârların halihazırda açılmış bulunan kredi borçlarından kaynaklanan mağduriyetlerin giderilebilmesini teminen kısıtlı bütçe imkânları zorlanarak tahsis edilen 400 trilyon TL'lik ödenek dahilinde, bu kesimlere 2001 yılına yönelik olarak açılmış olan kredilerine ilişkin faiz indirim kolaylığı sağlanması amacıyla hazırlanan, T.C. Ziraat Bankası A.Ş.'nce ekonomik faaliyetleri münhasıran küçük ve orta boy tarımsal işletmelerin işletilmesinden ibaret olan üreticilere doğrudan ve/veya Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla kullandırılmış olan tarımsal krediler ile T. Halk Bankası A.Ş.'nce

esnaf ve sanatkârlara, genç ve kadın girişimcilere açılmış kredilerin faiz oranlarının düşürülmesine ilişkin 2.5.2001 tarihli ve 2001/2380 sayılı karar 15.05.2001 tarihli 24403 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu karar hükümleri çerçevesinde anılan Bankalarca bu karar kapsamında kullandırılmış kredilere 1.3.2001-31.12.2001 tarihleri arasında geçerli olmak koşuluyla yüzde 55 oranında faiz uygulanmasına yönelik işlemlere başlanılmış ve gerekli kaynak söz konusu bankalara aktarılmıştır.

Ayrıca, Plan ve Bütçe Komisyonunda kabul edilen 2002 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının, Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi aşamasında; esnaf ve sanatkarlara usul ve esasları Bakanlar Kurulu'nca belirlenmesi koşuluyla 50 trilyon TL.'lik kaynağın T. Halk Bankası aracılığıyla kullandırılması kabul edilmiştir.

Soru.3. Basına yansıyan şekliyle yaptığınız çalışmalar neticesinde "Küçük işletmeler zaten battı, hiç değilse büyük işletmeleri (holdingleri) kurtaralım" ifadeleri ile sadece büyük işletmelere Halk Bankası aracılığıyla kaynak aktarılacağı, KOBİ'lerin kapsam dışı kalacağı doğru mudur?

KOBİ'lerin ekonomimizdeki yeri ve önemi dikkate alınarak yürürlükteki Teşvik mevzuatında KOBİ'ler için Yatırımları Teşvik Fonu kaynaklarından düşük faizli ve uzun vadeli yatırım ve işletme kredisi ihtiyaçları ise ağırlıklı olarak mevcut bankacılık sistemi içinde çözümlenmektedir. Ülkemizdeki işletmelerin yüzde 98'ine yakın bölümünün KOBİ ölçeğinde olması dikkate alınarak istihdam artıran katma değer yaratan bu kesimin daha fazla desteklenmesi hedeflenmişken KOBİ'lerin kapsam dışı kalması söz konusu değildir.

Soru.4. Reel Sektörün kurtarılması amacıyla kaynak aktarılacak firma ve işletmelerin tespitinde kullanılan ölçüler nelerdir?

Reel Sektörün yatırımlarının desteklenmesi amacıyla teşvik unsurlarından yararlandırılması, yürürlükteki yatırım teşvik mevzuatı hükümleri çerçevesinde olmaktadır. Mevcut teşvik sisteminde Avrupa Birliği normları ve uluslararası yükümlülüklerimiz dikkate alınarak hazırlanan Karar ve tebliğler uyarınca sektörel ve bölgesel uygulamalar yapılmakta olup, firmalar için özel ölçüler bulunmamaktadır.

Soru.5. Çalışanları aileleriyle birlikte 15 milyonu bulan küçük ve orta ölçekteki işletmelerin ekonomimiz içerisindeki işlevine kazandırılabilmesi için nasıl bir çalışma yürütmektesiniz?

Yürürlükte olan KOBİ teşvik mevzuatı çerçevesinde işletmeler yatırım indirimi, katma değer vergisi istisnası, vergi, resim ve harç istisnası, gümrük vergisi ve toplu konut fonu istisnası gibi destek unsurlarının yanında yatırım ve işletme kredileri ile de desteklenme olup, yaşanan ekonomik krizler sonrası reel sektörün içinde bulunduğu ekonomik durum da dikkate alınarak yeni düzenleme yapılması yönünde çalışmalarımız devam etmektedir.

Ancak, KOBİ'lerimizin sorunlarını ekonominin genel sorunlarından bağımsız olarak düşünemeyiz. Bugün enflasyonun düşürülmesi, mali düzenlemeler ve yapısal reformların zarureti üzerinde yaygın bir görüş birliği bulunmaktadır. Hükümetimiz döneminde yapısal reformların uygulanmasında önemli bir mesafe katedildiği açıktır. Bu süreci hızlandırmak ve olabilecek en kısa sürede yapısal reformları tamamlamak ve ekonomide istikrarı sağlamak konusunda Hükümetimiz kararlılığını ortaya koymuştur. Kuşkusuz, doğru ekonomi politikalarından KOBİ'ler de olumlu yönde etkilenecektir.

Program çerçevesinde gerçekleştirilmekte olan yapısal reformların tamamlanması ve kamu açıklarının azaltılarak mali kesim üzerindeki kamu baskısının ortadan kaldırılması sonucunda ülkemizin ekonomik kaynakları daha verimli alanlara yönlendirilebilecektir. Kamunun finansal piyasalar üzerindeki baskısının ortadan kalkmasıyla KOBİ'lerimizin yararlanabileceği kaynak miktarı artacak, fon kullanma maliyetleri düşecektir. Böylece, programın taviz verilmeden uygulanmasıyla ekonomide sürdürülebilir bir büyüme sağlanacak, yatırımlar ve istihdam artacaktır.